

Faruk Turinay

Şapkamın

İçindeki

Kıraathane

FARUK TURINAY
ŞAPKAMIN İÇİNDEKİ
KIRAATHANE

Can aędaş

Şapkamın İçindeki Kiraathane, Faruk Turinay

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dıőında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Aralık 2019, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1500 adet yapılmıőtır.

Dizi editör: Cem Alpan

Düzelti: Aylin Samancı Elmasdaę

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Őti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4173-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAęITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750741739

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

FARUK TURINAY
ŞAPKAMIN İÇİNDEKİ
KIRAATHANE

ÖYKÜ

♥can

FARUK TURİNAY, 1988'de Ankara'da doğdu. Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Galatasaray Üniversitesi'nde Kamu Hukuku doktorasını tamamladı. Öykü, çeviri, deneme ve gezi yazıları *Varlık*, *Kitap-lık*, *Sözcükler*, *Lacivert*, *Öykü Gazetesi*, *Pulbiber*, *Güncel Hukuk*, *Hürriyet* ve *Radikal*'de yer aldı. *Zamanın Üzerinde Seyahat* (2015) ve *Hukuk Komedyası* (2016) adlı kitapları yayımlandı. *Şapkamın İçindeki Kırathane* ilk öykü kitabıdır.

Bu kitaptaki öykülerin bir bölümü, 2014-2017 yılları arasında *Lacivert*, *Pulbiber*, *Varlık* dergileriyle, 2017 yılında yayımlanan *Yenilir Bu Hayat*'ta yayımlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Tek Tesellim Bu.....	15
Olağanüstü Bir Gün.....	21
Şarkının Bittiği An.....	27
Gece Yarısından Sonra.....	43
Tanrının Gülümseyişi.....	51
İkiz Medeiea'lar Masalı.....	57
Mış Gibi Yapmaya Övgü.....	69
Bir Kuantum Hikâyesi.....	79
Karşı Hikâye.....	89
Gemicinin Son Günlüğünden.....	99
Dünyanın Merkezindeki Hücre.....	105
Kütüphanecinin Son Günü.....	109
Kuklacının Zihni.....	117
Cehennemin Eşiğinde.....	121
Rüzgârlı Rüya Altında.....	125
Şapkamın İçindeki Kıraathane.....	131
Her Şeye Dair.....	137
Beklemek.....	141

Nedim Gürsel'e

“Şimdi anlatacaklarım gerçeğin ta kendisi olmayabilir.
Ama oldukça yakındır sanıyorum.”

Elsa Morante, *La Storia*

“Bu gözün tek kusuru, gereğinden fazla görüyor olması.”

Gabriel García Márquez, *Aşk ve Öbür Cinler*

“Oysa yıllar var aramızda. Hem yıllar, hem de edebiyatın
gerçekle kesiştiği yerde yükselen duvarlar var. Aşılması güç
duvarlar. Ama ben yine de seninleyim.”

Nedim Gürsel, *Sevgilim İstanbul*

TEK TESELLİM BU

Saat yarıma on kala bir köpeğe dönüştüm. Hem de Chihuahua cinsi. Artık ellerimin yerinde ön ayaklarım olsa bile hâlâ okuyup yazabiliyor, resim bile yapabiliyorum. Başlangıçta buna şaşırısam da sonradan alıştım. Zaten insanın alışamayacağı hiçbir şey yoktur derler. Ben de artık köpek olduğuma göre, “Bir köpeğin alışamayacağı hiçbir şey yoktur,” diyebilirim. Bir gün eğer köpekler dünyanın hâkimi olursa, az önce yumurtladığım vecizenin ilk kelimesi olan “bir” düşecek: “Bir köpeğin alışamayacağı” yerine “köpeğin alışamayacağı” diyecek herkes. Gördüğünüz gibi türümü kısa sürede benimsedim, hatta savunuculuğunu yapıyorum, tarihteki ilk hümanistler gibi.

Hikmet sahibi okurlar, bu köpeğe dönüşme olayını çok iyi bildikleri bir romana benzetecekler haklı olarak. Ama benim farkım şu ki hikâyemi Gregor Samsa gibi başka birine anlattırmıyorum. O yüzden anlattıklarımın her kelimesine güvenebilirsiniz. Hazır hâlâ zor da olsa yazabiliyorken (sol ön ayağımı kullanmakta başta zorlanmış olsa da son birkaç gündür alıştım) kendi hikâyemi kendim anlatıyorum. Açıkçası bu iş için başka birine pek güvenmiyorum. İnanmayın sakın, “Dışarıdan bakan daha iyi görür,” diyenlere. Onlar sadece kendi zihinlerindeki görürler.

Köpek olmadan önce ne iş yapardım dersenez, hemen söyleyeyim: Sokaklardan gelip geçenlerin on beş dakikada portrelerini çizdim. Yaz akşamları fena para kazanmazdım aslında; kışın da kazandıklarımı yer, asıl içimden gelen şeylerin resmini yapardım. Ama zevkine resim yapmaya geç başladım sayılır. Çünkü önceden şipşak karakalem çizmeyi başlı başına saygıdeğer bir uğraş sanırdım. Hatta böyle düşündüğüm için İstanbul'un pahalı sanat galerilerinde şipşak çizdiğim portreler için iki defa sergi açtım. Toplam yüz-yüz elli kişi ya geldi ya gelmedi. Birkaç eleştirmen de sağda solda, "Şuradaki sergiyi gezdim," gibi hiçbir şey ifade etmeyen birer cümleyle bahsettiler açtığım sergiden, o kadar. İşte ondan sonra, tuttuğum yolun yanlış olduğunu anladım da canımın istediği resimleri yapmaya başladım. Sonra o resimleri de yine İstanbul'da açtığım iki sergide sanatseverlerin beğenisine sundum. Üstelik birisinde ünlü bir eleştirmene açılış konuşması yaptırdım. Sonradan açtığım bu iki sergi, öncekilere göre biraz daha fazla ses getirdi. Hatta bir sanat uzmanının, "Tarık Mahut daha çok genç; resimleri de tutuşmak üzere olan bir gökyüzüne benziyor. Bu çocuk ileride İbrahim Çallı gibi olabilir," diye bir laf ettiğini hatırlıyorum. Bir başkası da, "Mahut, fırçasıyla adeta roman yazıyor," demişti. Nasıl sevinmişim! Eh, sevincim pek uzun sürmedi. Ama zaten her şey ne kadar muhteşem, ne kadar zavallı olursa olsun "bir an"dan ibaret değil midir?

Son sergimi açalı uzun zaman olmamıştı. Geride bıraktığım her başarı gibi bana pek sönük görünüyordu. Halbuki göz kamaştırması için çizmişim. Parlamalıydı...

Bütün bu olaylardan ne diye mi bahsediyorum? Köpeğe dönüşmeden beş dakika önce bu anlattıklarımın ilgili bir halt yedim de ondan. Oraya da geleceğiz elbet. Ama özel hayatımla ilgili birkaç noktayı daha aydınlatmam lazım.

Annemle yaşıyorum. Göztepe’de kendimize ait bir dairemiz var. Dededen kalma. Dayım da bizde kalır çoğu zaman. Evin bir odasını atölye haline getirdim. Haliyle orada zevk için resim yapıyorum. Sevdiğim bazı ressamların tablolarını da odanın duvarlarına astım sığdığı kadar. Çoğu akşam bazen birinin, bazen ötekinin karşısına geçer, saatlerce seyredirim. Yeni başlayacağım resme güç versinler diye mi, yoksa sırf oyalanmak için mi bilmem. O resimlere bakarken kimi zaman kendi yapmak istediğim resimleri yapamadığım için kimi zaman da sokakta yaptığım ucuz portrelerden sipariş verenlerin işini geciktirdiğim için huzursuzlanır, baktığım tablodan da keyif almaz olurum. Bari gidip ne bok yiyeceksen yesene be adam! Para için mi, zevk için mi ne yapacaksan yap artık!

Şimdi evdeki herkes uyuyor. Ben de kalemi, henüz körelmemiş iki parmağımla tutup çok ses çıkarmamaya çalışarak yazıyorum. Bir yandan da akşam yemeğinden artan, annemin önüme attığı tavuk kemiklerini atıştırıyorum. –O da alıştı yeni halime zahir–. Çıtır çıtır, güzel gidiyor doğrusu. Yalnız dikkat ediyorum da insanken de aşağı yukarı aynı şekilde yaşıyordum. Sıyrılmış kemik yerine biraz daha etli olan butları yiyordum, hepsi bu. Fakat haliyle eskisi gibi puro içemiyorum, bu da kötü bir şey sayılmaz: Daha kısa ve ağrısız ölürüm.

Nasıl köpek olduğuma gelirse...

Salonda koltuklara yayılmış halde oturup televizyon izliyorduk. Kapı çaldı, gittim baktım, kuzenim. O da bu şipşak portre işiyle uğraşüyor. Bazen beraber de çalışırız, söylememiştim değil mi? Bodrum’a gitme planımızla ilgili konuşmaya gelmiş. Ayaküstü lafladık, “Oğlum, yazın gidelim diyorum işte, Bodrum’da portreden iyi para yaparız, sen müzelere gidersin, gezeriz de sonra, daha ne olsun,” filan diye anlattı bir şeyler. Sonra gitti. Annem de dinliyor bizi. Salona döndüğümde bir kavga, bir kıya-

met. Ne işim varmış, izinsiz şuradan şuraya gidemezmişim. İyice hayırsız evlat olup çıkmışım. Ondan habersiz nefes bile alamazmışım. Kim oluyormuşum. Yahu dayım orada, ziyarete gelmiş teyzem orada... Yok! Açtı ağzını yumdu gözünü. Uzatmadım. Gittim yattım. Sonra anemle barıştık hemen. Yine uzandım yatağa. Uyku tutmadı. Öfkem, lavlardan oluşan sıcak, kıvamlı, köpük köpük bir şelale! Atölyeme geçtim, bir sürü para gömdüğüm yeni yeni tablolardan birini seyretmeye koyuldum. Bu defa ne para, ne de zevk için yapacağım şeyler var aklımda ama yine de zerre kadar keyif almıyorum. Ayakta tabloyu seyretmeye çalışırken bir ara öfke nöbeti geçirdim, nasıl titriyorum... Yarın sabaha böyle çıkamam. Aklıma, her zamanki gibi ama her zamankinden birazcık daha fazla bir yaramazlık geldi.

En son açtığım sergiye koyduğum –hani şu zevkine çizdiğim– tablolardan birini koltuğumun altına aldım. Sakince odadan çıktım. Ayaklarımın ucuna basarak paltomu giydim. Tabloyu da paltoya sakladım. Dairenin –her zaman gıcırdayan, külüstür kapısını sessizce açıp bahçeye kendimi zor attım. Kimsecikler yok. E, saat yarımı geçmiş, kış vakti gayet normal. Apartmanın arka tarafında, hemen yanında santrifüj su motoruyla tulumbanın olduğu, yaprakları dökülmüş karanfil ağacının altına gittim. (Karanfilin yaprakları dökülmez, doğrudur ama hepsi de aynı olacak değil ya!) Paltoma gizlediğim tabloyu çıkardım. Pantolonumun cebinden kibriti çıkardım. Hemen çaktım. Ateş ne de güzel parlıyor Tanrım... Tabloyu köşesinden tutuşturdum. Önce kızıl damarlar halinde yanmaya başladı. Çok geçmeden söner gibi oldu, için için yanıyordu ama. Sabırsızlandım. Bir kibrit daha yakıp tablonun ahşap çerçevesini, arkasındaki astarı da tutuşturdum. Birden parladı. O parlamışı birkaç saniye seyrettikten sonra tabloyu tulumbanın küçük beton ha-

vuzuna fırlattım. Az önce söyledim ya, sadece “her zamankinden birazcık daha fazla” yaramazlık yapmaya niyetliydim o kadar. Zaten daha fazlasına cesaretim yoktu hiçbir zaman. Neyse, iyice sönsün, başıma iş açmayayım diye tulumbadan su da çektim. Gece gece santrifüjü çalıştırıp ortalığı ayağa kaldıracak değildim tabii ki. Sonra arada bir arkama bakarak apartmana yürüdüm. Öfkem bu gecelik dinmişti sanki.

Yukarı çıkınca bizim dairenin anahtarını sessizce çevirip içeri süzüldüm. Baktım, annem bir köşede kulaklığını takmış, gözleri kapalı müzik dinliyordu. Dayımla teyzem de çoktan çekilmişler. Annemin oturduğu koltuğun yanındaki pufa tam oturacakken vazgeçtim ve yere çöküp başımı annemin dizine bıraktım. Öfkem dinmişti biraz. Beş dakika kadar gözlerim kapalı dinlendikten sonra arkam dönük olmasına rağmen dayımın salona geldiğini fark ettim. Bakışlarının sırtımda gezindiğini hissediyordum. Biraz volta attı salonda. Sonra da odasına döndü tekrar. Kapısını kapatırken çıkardığı sesi duyduğumda uykuya dalacak gibiydim. İşte tam o anda, bütün vücudumu koyu kahverengi tüylerin kaplamaya başladığını fark ettim. Elimle yokladım oramı buramı, basbayağı kıl yumağı! Birkaç dakika sonra tüysüz hiçbir yerim kalmamıştı. Ve üzerimdeki elbiseler fena halde kaşındırıyordu. Hepsini çıkardım. Gözleri hâlâ kapalı olan annemin dizine koydum başımı yine. Uyumaya çalıştım. Herhalde rüya görüyorum dedim kendi kendime. LSD gibi bir şey de almış değildim ki! Ama gözlerimi açıp şöyle salona göz gezdirdiğimde her şeyi daha geniş bir açıyla gördüğümü fark ettim. Abajurun cılız ışığına rağmen yemek masasını, piyanoyu, kitaplığı çok net seçebiliyordum. Özellikle çöktüğüm yere yakın olan masanın etrafındaki mavi sandalyeleri gündüzmüş gibi görüyordum. Ama antredeki ayakkabılık bulanık görünüyordu tuhaf bir şe-

kilde. Yok, yok rüya işte canım! Etrafıma bakınırken vücudum hızla küçülüyordu. Ellerim artık tüylüydü, parmaklarımdan birisi körleşmişti. Ellerimin ve ayaklarımda üzerinde duruyordum artık ve hepsi birbirine benziyordu. Fakat yüzümün ne hale geldiğini bilmiyordum. Koşarak yatak odasına gittim. Sağ ön ayağımla üç aşamalı dokunmatik lambayı en alt derecede yaktım ve boy aynasının önüne geçtim. Tanrım!.. Dört ayağının üzerinde duran bir fino bu! Gözlerim büyümüş ve kararmış, kaşlarımda iç tarafında açık renk çıkıntılar oluşmuştu. Kulaklarımdan uzun, kahverengi tüyler fıskırıyordu. Sadece burnumun ucu çıplaktı. Bütün gövdem tir tir titriyordu. Ne oluyordu bana! Kâbustan başka bir şey değildi bu. *Dönüşüm*'ü lisedeyken okumuştum ama hikâyeydi işte! Sabah bir şey kalmaz, yine "kendim" olurum dedim kendi kendime. Salona döndüm ve hâlâ oturduğu yerde uyuklayan annemin dizine uzandım. Annemin dizine oturmak için uygun bir haldeydim...

Güneşin eflatun bulutları delip geçen ışıkları salonu aydınlatmaya başladığında uyandım. Biraz gerindikten sonra halının üzerine atladım ve iki saniye içinde boy aynasının önünde bittim. Karşımda dün gece gördüğüm köpek duruyordu.

Yavaş adımlarla atölyeye geçtim. Dün karşısında öfke nöbeti geçirdiğim tabloya baktım. Çok hoş görünüyordu. Antikacıda ilk gördüğümdeki gibi.

Odaya girince sağ tarafta kalan tabloyu görmek için başımı düne göre daha fazla kaldırdım sadece.

Sonra da gidip annemin kucağına uzandım. Artık rahatlıkla sığabiliyordum...

Yine de başımdan geçenleri *kendim* anlatabiliyorum ya, tek tesellim bu.

Şimdi başka bir tren garındayım. Galiba veda ettiğim son şehir olacak burası. Oturacak ve yaslanacak yeri olmayan bir banka ilişmiş, mürekkebi bitmek üzere olan kalemimle acele acele yazıyorum. Kirli yüzlü çocuk önümde bitiverecek diye korkmadığımı söylesem, yalan söylemiş olurum. Ölmeden bitmez bu korku.

Faruk Turinay'ın on yedi öyküden oluşan ilk öykü kitabı *Şapkamın İçindeki Kıraathane*, kimin girip çıkacağı hiç belli olmayan kalabalık ve şamatalı bir kıraathane gerçekten de. Köpeğe dönuşen ressamdan aşk ve ulusal direniş serüveni anlatan Fransız faresine, Gaip Hazretleri'yle sohbet etmekten sıkılan adamdan Manhattan 42. Cadde'deki bir kafede sanatın değerini tartışan fizikçilere, 1920'lerin İstanbul'unda eline Venedikli bir denizcinin günlüğü geçen müderristen tüm çağlardan edebiyatçıların katıldığı konferansa sızan davetsiz misafire...

Dinleyiciyle anlatıcı, mizahla melankoli arasında gidip gelen şaşırtıcı anlatımıyla *Şapkamın İçindeki Kıraathane*'de felsefenin, bilimin, mitolojinin, sanatın ve hayatın bulanık sularında geziniyor Faruk Turinay. Varlığını sürdürmeyi intiharla, gerçekliği sahtelikle, aşkı öfkeyle, edebî yaratıcılığı hayatı yaşama arzusuyla karşı karşıya getirerek sorguluyor.

#mizah #taşlama #kıraathane #bilim #yaratıcılık #varoluş #melankoli
#hayvan #mitoloji #felsefe

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-4173-9

9 789750 741739